

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 58. Quid addendum sit circa varia dubia, quæ in hac materia possunt occurrere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

locum, imò nec poterat tolli, nisi cum auctoritate hujus Episcopi vel Superioris, uti pluribus *Beja* p. 1. ca. 29. Quomodo appellatio in tempore facta sæpe impediatur, ut, v. g. *Missam* legens, si censura non incurrat irregularitatem, dixi n. 109. 110. An ille, qui appellavit à denunciatione censuræ, fiat irregularis, si interea celebret *Missam*, dixi n. 111. Si quis ante sententiam bonâ fide appellârit, & *Judex* nihilominus pergat, talem non fieri irregularem, si interea celebret *Missam*, attamen teneri publicè se gerere ut censuratum, dixi n. 112.

449. Q. 58. *Quid addendum sit circa varia dubia, quæ in hac materia possunt occurrere.* R. §. 1. Dubium juris in hac materia tum est, quando dubitatur, an sit lata lex in Jure, per quam ob tale factum inducatur irregularitas; dubium facti est, quando scitur quidem, quod per tale factum inducatur irregularitas, sed dubitatur, an aliquis commiserit illud factum, quod necessarium erat, ut incurreretur.

450. §. 2. In dubio sive Juris sive facti circa irregularitatem, aut an hic casus contineatur sub lege inducente irregularitatem, vel an tu commiseris talem casum sub lege contentum, docent *Nav. Suar. Côn. Avil. Salas, Bonac. Tamb. Sanch.* in *Decal.* l. 1. c. 10. *Laym.* l. 1. tr. 1. c. 5. §. 4. n. 39. *Castrop.* d. 6. p. 3. n. 7. *Dicast.* d. 7. dub. 2. & 3. *Sperell.* *Decis.* 77. à n. 31. & pluribus *Decis.* 119. n. 48. *Schild.* tr. 5. n. 67. *Bardi* discept. 6. c. 7. §. 2. neminem censeri debere irregularem, excepto casu dubii homicidii, uti statim dicitur, quia irregularitas non debet censeri lata, nisi clarè exprimatur in Jure, *Cap. Is qui, De sent. excomm.* in 6. In dubiis facti autem, nisi Ecclesia expressè

annè-

annectat irregularitatem, possessio est pro libertate & immunitate ab ea, nec tenetur quis contra se judicare. Et ideo inferunt *Sanch.* & alii cum *Sperell.* n. 47. in dubio, an sis ligatus censurâ, si practicè deponas dubium & celebres *Misfam*, te non fieri irregularem. Putant quidem aliqui apud *Sperell.* decis. 175. licet pro foro fori nemo in dubio censetur irregularis, attamen pro foro conscientie debere præsumi, ne quis se exponat periculo peccandi, sed cum communissima concludit *Sperell.* à n. 11. ista etiam valere pro foro conscientie, quia pro utroque foro valet possessio: nec ideo se exponet periculo peccandi, quia practicè deponet omne dubium. Neque verum est hinc esse obligationem sequendi tutiora, uti latè probatum est, l. 1. à n. 478.

§. 3. In dubio facti circa homicidium injustum adhuc putat *Henriq.* & probabile existimat *Suar.* tum tantum censeri debere aliquem irregularem, quando verisimilius est, quod homicidium sit perpetratum, sed dicendum est absolute censeri debere irregularem, quandocunque est verum & prudens dubium, etsi pars negativa sit verisimilior, *Dian.* p. 3. tr. 5. R. 72.

§. 4. Si puer post septennium occiderit aliquem, & dubitetur an habuerit plenum usum rationis, *Henriq.* & *Avila* dicunt censeri debere non esse irregularem, quia præsumendum videtur in favorem pueri possidentis libertatem, è contrâ alii cum *Dicast.* n. 426. meliùs dicunt debere censeri irregularem, quia puer post septenniū præsumitur habere usum rationis, uti habet *Sanch.* in *Decal.* l. 1. c. 12. n. 13. unde ob illam certatam, quæ communiter est capax, est etiam possessio pro illo usu.

Nnn 5

§. 5.

453. §. 5. Si quis pugnaverit in bello iusto, in quo aliqui occisi sunt, & dubitet, an ipse per se aliquem occiderit, putant *Bonac. Leand. & alii* posse reputare se non esse irregularem, quia quando Jus dicit, dubitantem de homicidio censeri debere irregularem, loquitur de homicidio iniusto, ergo in dubio circa homicidium iustum, melior est conditio possidentis, secundum dicta n. 450. *Nec refert, quod Cap. Petio tua*, De homicidio, dicatur eum, quem remordebat conscientia de homicidio in bello iusto, censeri debuisse irregularem, nam ille, de quo dubitabatur, erat Presbyter, qui nequidem in iusto bello poterat propria manu pugnare, uti notant *Sanch. & alii* cum *Dicast.* à n. 52. Et hanc sententiam probabilis reputat *Schiava*, l. 4. diff. 33. quamvis teneat oppositum cum *S. Anton. Silv. Tabien. Polanc. Sayr. & aliis*, eò quod praxis Curia habeat, ut tales petant dispensationem: sed fortè id fit ad majorem cautelam, nam prima sententia videtur esse omnino probabilis.

454. §. 6. Quando Jus vult, ut in dubio facti de homicidio iniusto, censeatur quis irregularis, tantum intelligitur de hoc, quantum ad privationem suscipiendi Ordines, & in illis ministrandi, non autem quantum ad alias penas, quæ à Judice imponi solent pro irregularitate contracta; de solis enim prioribus loquuntur leges, cum communi *Dicast.* n. 63.

455. §. 7. Qui consuluit homicidium, sed dubitat, an suum consilium aliquid effecerit ad perpetratum homicidium, censeri debet irregularis, quia est dubium facti, in quo Jus induxit irregularitatem, *Sanch.* aliique cum *Dicast.* n. 60. Si autem dubitet, an ille, cui dedit consilium, reipso

commi
cunt ce
Dicast. n.
conster
non faci
multò m
miciu
§. 8.
oerum
matus,
bere cer
tia supp
illarà, h
Opposit
Avil. Men
cast. n. 5
um inju
muniter
§. 9.
setur irr
dubio ci
Bonac. Sp
§. 10
regulari
ciat aliq
si suscipi
ponendo
agendi c
Castrop. p
suscepto
persistat
quo nem
cast. n. 5
tali dubi
curritur
com.

commiserit homicidium, multi quidem dicunt cenferi debere irregularem, sed alii cum *Dicaff. n. 62.* tenent oppositum, quia cum non constet de homicidio, & potius præsumatur non factum, non est possessio pro homicidio, multò minùs pro efficacia consilii causantis homicidium, ergo manet possessio pro libertate.

§. 8. Si quis causârit vel concurrerit ad abortum, & postea dubitetur an fœtus fuerit animatus, *Delb. c. 2. d. 4. f. 20. n. 22.* dicit non debere cenferi irregularem, quia Jura id statuenda supponunt constare de morte alicui homini illatâ, hîc autem nescitur, an homo sit occisus. Oppositum communiùs tenent *Sor. Sayr. Sanch. Aril. Meroll. Farin. Barb. Sperell. decis. 77. n. 39. Dicass. n. 59.* quia est dubium facti circa homicidium injustum, quod hîc præsumitur, cum communiter eveniat.

§. 9. In dubio facti de mutilatione nemo censetur irregularis, quia Jus tantùm loquitur de dubio circa homicidium, *Con. Sanch. Diana supra Bonac. Sperell. n. 35. Castrop. n. 10.*

§. 10. Si quis cum dubio Juris vel facti de irregularitate ante adhibitam inquisitionem faciat aliquid, quod irregulari prohibetur, v. g. si suscipiat Ordines, peccat quidem graviter exponendo se periculo violandi irregularitatem & regendi contra gravem prohibitionem Ecclesiæ, *Castrop. p. 3. n. 3.* potest tamen exercere Ordines susceptos, quamvis post diligentiam adhibitam persistat dubium, quia tum fit dubium Juris, in quo nemo censetur irregularis, *Castrop. n. 7. Dicass. n. 55.* Neque per susceptionem Ordinis cum tali dubio incurritur irregularitas, imò nec incurritur nova irregularitas, quamvis aliquis in-
irre-

irregularitate suscipiat Ordines aut exerceat actum Ordinis, uti rectè *Dicast.* à n. 14. iterumque n. 106. quia tum tantum quoad hanc materiam incurritur irregularitas, quando quis censurâ ligatus exercet actum Ordinis, irregularitas autem non est censura.

457. §. 11. Qui cum dubio irregularitatis accepit Beneficium, peccavit quidem, & ante adhibitam sufficientem diligentiam non potest tutâ conscientiam illud possidere, nec obire munera, nec fructus percipere: si tamen post adhibitam diligentiam maneat dubium, fit dubium Juris, in quo censi potest non irregularis, adeoque tum bonâ fide incipiet possidere. Neque verum est, quod possessio malâ fide incepta illi proficit, nam non prodest illi possessio malâ fide incepta, sed libertas propria, Jus enim non imposuit irregularitatem, quando est dubium Juris de illa, ergo in dubio Juris libertas justè & bonâ fide urget possessionem, quam habuit, *Sanch. in Decal. l. 1. c. 10. n. 46.* aliique cum *Dicast.* à n. 56.

458. Q. 59. Quid addendum sit circa sublationem irregularitatis. R. §. 1. Per dispensationem tolli possunt omnes irregularitates, aliquæ autem præterea tolluntur per Baptismum, aliquæ per professionem religiosam, per Baptismum tollitur irregularitas ex infamia, facta aliquo, vel vili officio contracta, item contracta ex homicidio etiam injusto, *Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 6. in fine, Castrop. d. 6. pu. 7. n. 1.* Et dici solet, quod omnis irregularitas tollatur per Baptismum, sed *Suar. d. 51. c. 1.* rectè notat id improprie dici, quia irregularitas est ex Jure positivo, ergo secundum dicta n. 444. dirigitur ad solos baptizatos, nisi aliud in Jure exprimat; hoc tamen sensu dicitur